

Egyesületi közlemények.

Az országos erdészeti egyesület 1894. május 16-án tartott rendes választmányi ülésének jegyzőkönyve.

Jelen voltak: Gróf Tisza Lajos elnök ö exja; Bedő Albert első alelnök; Almásy Andor, Belházy Emil, Ghyczy Emil, Kallina Károly, Laitner Elek, Máday Izidor, Szabó Adolf, Tavi Gusztáv, Tomcsányi Gyula és Vadas Jenő választmányi tagok; Horváth Sándor titkár; Levitzky Albert pénztárnok; továbbá Arató Gyula és Földi János alapító tagok. Eleőd Jósá, Havas József és Rutkska Tivadar választmányi tagok hivatalos elfoglaltság s illetőleg betegség miatt nem jelenhettek meg.

Elnök ö exja az ülést megnyitván, örömét fejezi ki a felett, hogy ezuttal módot tudott találni arra, hogy a választmányi ülésen személyesen résztvehessen. Egyuttal a tanácskozás megkezdése előtt tudomására hozza a választmánynak, hogy gróf Forgách Károly tiszteletbeli és alapító tag a napokban Budapesten járván, a nevéről elnevezett agancsgyűjteményt ezuttal első ízben személyesen megtekintette s a gyűjtemény izléses és czélszerű elrendezése és gondozása felett örömét fejezte ki.

I. A pénztár állásáról a titkár a következő jelentést terjeszti elő:

Az egyesület bevételei 1894. január 1-től kezdve a tegnapi napig ----- 11.206 frt 70 krra kiadásai pedig ugyanezen idő alatt ----- 7.258 frt 05 krra rugtak, a pénztári készlet tehát ----- 3.948 frt 65 kr.

A kimutatott bevételekből új készpénz-alapítvány fejében 210 frt, a Wagner Károly alapítvány javára 26 frt 55 kr., a „Magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítvány“ javára 5 frt folyt be és az alapító tagok által magánkötvényeik értékesztésére 495 frt fizettetett be. A többi bevételekre tehát 10.470 frt 15 kr. esik.

A pénztárban őriztetik továbbá az alapítványi számadás szerint mutatózó 633 frt 79 kr., valamint a letéti számadás szerint mutatózó 550 frtnyi pénzkészlet, megjegyeztetvén, hogy a letétekből az alapítványi számadásnak kölcsönképen 5715 frtnyi összeg

adatott át és gyümölcsöztetőbb elhelyezés végett értékpapírok vásárlására fordított.

Ezek szerint a jelenlegi pénzkészlet a következő:

1. Pénztári készlet	3948	frt	65	kr.
2. Alapítványi készlet	633	frt	79	kr.
3. Letét	550	frt	—	kr.
Összesen	5132	frt	44	kr.

Végül megjegyeztetik, hogy az egyesületnek a magyar földhitelintézetnél 1000 frt névértékű $4\frac{1}{2}\%$ -os és 4000 frt 4% -os magyar földhitelintézeti záloglevele, 23.000 frt névértékű 4% -os magyar földhitelintézeti szabályozási és talajjavítási záloglevele, 600 frt névértékű 1860. évi államsorsjegye, 300 frt névértékű 3% -os osztrák földhitelintézeti 1889. évi sorsjegye és 66.000 korona névértékű koronajáradéka van letétbe helyezve, mely értékpapírok az 1000 frt névértékű $4\frac{1}{2}\%$ -os magyar földhitelintézeti záloglevelek, 600 frt névértékű 1860. évi államsorsjegyek és 2000 korona névértékű magyar koronajáradék kivételével a Deák Ferencz, Wagner Károly, gróf Tisza Lajos és a Magyar erdőtisztek árvaleányait segélyező alapítványok kihasított tőkéit képezik.

Az igazgató-választmány a tényleges pénztári készleteket a kimutatott összegekkel megegyezőnek találván, a jelentést tudomásul vette.

II. A titkár bemutatja Besztercebánya sz. kir. város képviselőtestületének folyó évi április hó 21-én 23 k. gy. szám alatt hozott határozatát, melylyel a város hazafias képviselőtestülete említett napon tartott közgyűlésében a város érdemes polgármesterének javaslatára egyhangulag elhatározta, hogy egyesületünket ez évi közgyűlésének megtartására Besztercebánya város vendégszerető falai közé meghívja.

Ezzel kapcsolatban egyszersmind bejelenti a titkár, hogy az említett közgyűlési határozatot a város nevében a város polgármestere és Stadler Tófor kir. tanácsos ur elnök ő exja távollétében Bedő Albert országos főerdőmester, első alelnök urnak személyesen adták át s ez alkalommal szóval is felkérték az egyesületet, hogy a város vendégszerető meghívását elfogadja. Ugyanezen kérelmüknek később Stadler kir. tanácsos ur a város nevében elnök ő exja előtt is ismételtlen kifejezést adott.

Végül megemlíti, hogy habár a közgyűlés megtartásának idejére nézve sem a képviselőtestület, sem a város képviselőivel megbízott küldöttség hivatalosan javaslatot nem tett, mind a mellett magánuton úgy értesült, hogy a vendéglátó város közönsége a legmegfelelőbbnek tartaná, ha a közgyűlés augusztus hó utolsó napjaiban tartatnék meg.

Az igazgató-választmány Besztercebánya sz. kir. város ezen hazafias meghívását örömmel fogadván, elhatározza, hogy a folyó évi közgyűlés a város kívánságához képest augusztus hó második felében Besztercebányán és környékén tartassék meg s egyszersmind a közgyűlés rendezésével járó helyi teendők teljesítésére ügyvezetőül Stadler Tófor kir. tanácsos, alapító tagot és Tomesányi Gyula erdőtanácsos, választmányi tagot kéri fel, a titkárt pedig megbizza, hogy az ügyvezetőkkel és a városi tanácsossal érintkezésbe lépve, a közgyűlés napirendjére és tárgysorozatára nézve a június közepe táján tartandó közelebbi választmányi ülés elé részletes javaslatot terjesszen, mely alkalommal egyuttal a közgyűlés napja is megállapítani fog.

Miután a közgyűlés szemlékkel és kirándulásokkal lesz egybekapcsolva s ez alkalommal szakkérdések is megvitatás alá kerülnek, a közgyűlés iránt érdeklődők előre figyelmeztetendők lesznek, hogy a mennyiben szakkérdést a tanácskozások tárgyai közé felvételni kívánnak, erre vonatkozó javaslataikat legkésőbb ez évi június 10-éig a titkári hivatalhoz írásban beküldjék.

III. A folyó évi közgyűlés kérdésével kapcsolatban a titkár hivatkozva a megelőző közgyűlés azon határozatára, melyben kimondatott, hogy az 1896. évi millennáris kiállítás kapcsolatban egy országos erdészeti kongresszus fog tartatni, javasolja, hogy ezen kongresszus tárgyainak megállapítására és általában a kongresszus előkészítésére egy bizottság küldessék ki azzal az utasítással, hogy javaslatait lehetőleg még a folyó évi közgyűlés előtt előterjessze.

Ugyanez a bizottság megbizandó volna azzal is, hogy az országos erdészeti egyesületnek az 1896. évi millennáris kiállításon való részvételére nézve is javaslatot készítsen.

Az igazgató-választmány az előterjesztett indítványt helyesli s javaslattételre Bedő Albert első alelnök elnöklete alatt Horváth

Sándor titkár, Almássy Andor, Ghyczy Emil, Fekete Lajos, Szécsi Zsigmond, Tavi Gusztáv és Vadas Jenő választmányi tagokból álló bizottságot küld ki.

IV. A titkár jelenti, hogy az egyesület kiírt titkos pályázataik közül kettő, t. i. az „Erdészeti építészettan“ II. részére (ut-, vasut- és hidépitészetre) és „A legelő-erdők berendezésére, kezelésére, használatára és felújítására“ hirdetett pályázatok időközben lejártak s a kitűzött határidők letelte előtt különböző helyekről álnevek alatt összesen 4 „pályamű“ feliratu küldemény érkezett be, melyek szokás szerint most lesznek felbontandók.

Az igazgató-választmány a jelentést tudomásul véve, a 4 csomag felbontása után konstataálta, hogy mind a négy kézirat a legelő-erdőt tárgyazó pályázatra küldetett be és pedig a következő jeligék alatt:

1. „Nem ismerek fontosabb ügyet az erdőgazdaság terén a legeltetés kérdése megoldásánál. L. Boppe.“

2. „Rókkáról két bört.“

3. „Az erdő- és mezőgazdaság két ikertestvérek, karöltve kell egymással járniok.“

4. „Magyarország állattenyésztésének fejlesztése és ez által a közvagyonosodás előmozdítása érdekében az erdészettnek az erdőtalajokon való legeltetést a talaj termőképességének megóvása mellett a lehető legszélesebb körben ki kell terjesztenie (Az elmélet mestere a gyakorlat).“

Miután alaki tekintetben mind a négy pályamunka rendben levőnek találatott, az igazgató-választmány által valamennyi pályázat alá bocsáttatott, a jeligés levélkéek pedig az elnök és titkár pecsétjével ellátott közös borítékba helyeztetek s ennek megtörténte után a pályamunkák megbíralására Bedő Albert első alelnök elnökléte alatt Horváth Sándor, Tavi Gusztáv, Hangay Géza és Vadas Jenő egyesületi tagok kérettek fel, kik közül a négy első a legelő-erdőket tárgyazó első pályázat eredményének megbíralásával is megbizva volt.

A mi az erdészeti építészettan II. részét illeti, az igazgató-választmány annak konstataálása után, hogy az ezen munka megírására hirdetett mostani második titkos pályázat sem vezetett eredményre, kimondta, hogy miként az Építészettan I. és III. részét,

most már ezt is nyílt megbízás útján kíséri meg megírni. És miután az I. és III. rész megírásával Staudner Jenő erdőakadémiai tanár bízott meg, elhatározta az igazgató választmány, hogy a most szóban forgó rész megírására is Staudnert kéri fel, annyival is inkább, mert nevezett, midőn az I. és III. rész megírására ajánkozott, ajánlatában oly nyilatkozatot tett, melyből arra lehet következtetni, hogy a II. rész elkészítésére is hajlandó vállalkozni, ha megbízást nyer. Együttal kimondta a választmány, hogy abban az esetben, ha Staudner csakugyan vállalkozni fog az Erdészeti építészettan ezen részének megírására, a megbízás feltételei a határidő kivételével ugyanazok lesznek, melyek a két izben kiírt titkos pályázat feltételei voltak, nevezetesen a szerző tiszteletdíja 50 db aranyban fog megállapittatni s ez a szerzőnek csak akkor fog kiadatni, ha munkája megírálás után elfogadhatónak találják. A mi a határidőt illeti, az igazgató-választmány ugyan kívánatosnak tartja, hogy a munka II. része is akkor terjesztessék be, midőn az I. és III. rész, ha azonban a szerző erre az időre nem készülhetne el, a határidőt kész 1895. december végéig is meghosszabbítani.

Végül kimondja a választmány, hogy a szóban forgó munka első pályázatán beérkezett Olesó szállítás jeligéjű megírt pályamunka kéziratát, melyet a szerző tudvalevőleg az országos erdészeti egyesületnek engedett ár, ugyszinte az erre vonatkozó bírálatát esetleges felhasználás végett Staudnernek rendelkezésére bocsátja, de elvárja tőle, hogy abban az esetben, ha ezen kéziratból egyes részeket munkájába átvesz, vagy a munkát lényeges részeiben felhasználja, kéziratában a forrást az Olesó szállítás jeligéjű pályamunka szerzőjére való tekintettel, mindenütt meg fogja jelölni.

V. A földmivelésügyi minister megküldi az új vadászati törvényjavaslat tervezetét azzal a felhívással, hogy azt megírálja s esetleges észrevételeit vele közölje. A kísérő leirat tájékozásképen megjegyzi, hogy bár a tervezet a ministerium kebelében készült, azt a minister csak mint magán dolgozatot fogadta el, a nélkül, hogy tartalmával szemben bármely irányban állást foglalt volna.

Az igazgató-választmány a javaslatot tanulmányozás és véleményadás végett Rutska Tivadar, Szécsi Zsigmond és Kallina Károly választmányi tagoknak adja ki.

VI. A titkár jelenti, hogy az új vízjogi törvényjavaslat előadói tervezetének megbírálására kiküldött bizottság tagjai egyenkint ugyan behatóan foglalkoztak már a tervvel, de miután a bizottsági tagok egy része vidéken lakik, közösen nem állapodhattak meg az előterjesztés szövegében s ennél fogva jelentésüket csak a következő választmányi ülésen fogják előterjeszthetni. Hasonló okokból szintén csak a következő ülésen fog jelentést tehetni az „Arató“-féle irodalmi indítvány ügyében kiküldött bizottság is.

Tudomásul vétetik.

VII. A titkár hivatkozva azon gyors előhaladásra, mely az egyesületi székház környékének kiépülése körül észlelhető s mely az új országház és a szemben levő curia-épület elkészülésének közeledtével még nagyobb arányokat fog öltetni, javasolja, hogy az egyesületi házzal szomszédos honvéd-utcai telket, az egyesület szerezzze meg. Ezen a telken ugyanis, az egyesület, alapítványainak tőkéjéből és az egyesület nélkülözhető bevételeiből aránylag csekély költséggel oly épületet emelhet, melynek jövedelmei tőkénknek biztosabb és jobb kamatozást biztosíthatna, mint az értékpapírok, melyeknek kamatozása folyvást alább száll.

A kérdéses telek különben, melynek kiterjedése 202 □ öl, a főváros tulajdonát képezi és tényleg eladó. Azt, hogy eladási ára mennyi, most még nem lehet tudni, mert a fő- és székváros ingatlanaira régebben megállapított becsértékek most már nem érvényesek, az új becsár pedig csak az eladások alkalmával esetről-esetre állapítatik meg a fő- és székváros által. Remélni lehet azonban, hogy a becsérték nem fog oly magas összegben megszabtatni, mely a megvétel anyagi szempontból hátrányossá tenné. Mindenesetre czélszerű volna a fővárost felkérni, hogy az átengedés feltételeit az egyesülettel közölje, mely esetben azután az igazgató-választmány az összes körülményeket figyelembe véve, határozhatja a megvétel felett.

Az igazgató-választmány az előterjesztett javaslatot figyelemre méltónak találja, s habár a kérdéses telek megvételére nézve a vételár ismerete után is csak akkor határozhat, ha egyúttal az építés költségeire s általában a tőkebefektetés ezen módjának összes feltételeire nézve teljesen megbízható tájékozást fog szerezni, mind a mellett a javasolt lépés megtételét maga is czélszerűnek

találja s ennélfogva felkéri az elnökséget, hogy a székes fővároszhoz a kérdéses telek eladási árának közlése iránt megkeresést intézzzen.

VIII. A titkár bemutatja Kubelka János butsehovitzai (Morvaország) lakosnak, Lichtenstein János herceg tisztviselőjének levelét, melyben megfelelő honoráriumért megszerzésre ajánlja fel egy találmányának Magyarországon való értékesítését; egy olyan találmányának t. i., melylyel bármely fanemet a repedés, megvetemedés és romlás ellen már nyers állapotban ellentállóvá és tartóssá tenni lehet.

Ajánlatának elfogadása esetére egy megbízottat kér kiküldeni, kinek eljárását s annak eredményét bemutatná s a kivel feltételeit is közölheti.

Az igazgató-választmány ugyan abban a nézetben van, hogy az egyesület ilyen ügyletekbe nem bocsátkozhatik, mind a mellett, miután tudomása van arról, hogy a kérdéses találmány produktumai már az 1890. évi bécsi kiállításon figyelmet keltettek, érdemesnek találja az ügyet a megvizsgálásra s ennélfogva felkéri az elnökséget, hogy azt a selmeczi akademiának küldje meg oly czélból, hogy a találmányt esetleg megvizsgáltassa.

IX. Az egyesület ösztöndijasa Kelen Gyula II. erdőakadémiai hallgató a folyó tanév első felében 7 kötelező tantárgy közül négyből jeles és háromból jó osztályzatot nyervén, a titkár jelenti, hogy ösztöndíjának esedékes részletei az alapszabályok értelmében a második félévre is folyósítottak.

Tudomásul vétetett.

X. A titkár jelenti, hogy a földmivélsügyi ministerium Brózsza Ottónak az 1890. évi bécsi kiállítás alkalmából támasztott követelését felterjesztésünk alapján kiutalványozta s így az egyesületnek e tekintetben semmiféle további kötelezettsége nincsen.

Tudomásul szolgál.

XI. Dr. Darányi Gyula ügyvéd kéri az egyesületet, hogy Dávid Sándor, Jony Gusztáv, Rotter Samu, Szántó Ferencz, Ürményi Pál, Varga Albert, Vankovics István volt előfizetőknek továbbá a lucsinkai uradalmi intézőségnek, az ollári uradalom erdőhivatalának és az aradmegyei gazdasági egyesületnek szintén mint volt lapelőfizetőknek fennálló lapdíj hátralékai törültsenek, mivel ezen hátralékosokkal szemben az a tény, hogy az Erdészeti Lapok

megküldettek s a czimzettektől vissza nem érkeztek, egyenes megrendelés hiányában még nem elégséges arra, hogy a hátralékos díjak per által behajthatók legyenek.

A elősoroltak megrendeléseit tényleg nincsenek, mert a lapok mint régi előfizetőknek küldettek meg egyideig s csak miután a lapdíjt nem fizették be, szüntettetett be a további küldés. Ezen tapasztalat folytán most már csak azoknak küldetik meg az év kezdetén a lap, kik az előfizetést előre beküldik vagy a lapot írásban megrendelik.

Az igazgató-választmány ezen tényállással szemben a szóban forgó, különben is csekély összeget képviselő hátralékos lapdíjaknak törlését indokoltnak találja, s ennél fogva az ügyvéd javaslatát a törlés javaslatba hozatala végett a számadás vizsgáló bizottságnak rendeli kiadni.

XII. A titkár bemutatja az E. M. K. E. meghívóját a f. évi június 3-ikán Tordán tartandó nagy közgyűlésre és Jósika emléktábla leleplezésére, továbbá a magyar orvosok és természetvizsgálók meghívóját az 1894. július 2—6-án Pécsen tartandó XXVII. vándorgyűlésre. Bemutatta továbbá Böhmerle Károly osztrák cs. és kir. erdőgondnoknak Mariabrunnból keltezett levelét, melyben értesíti az egyesületet, hogy az osztrák erdészek Veszely Józsefet 80-ik születésnapja alkalmából ez évi márczius 6-án ünnepélyesen üdvözölni fogják.

A bejelentett meghívók tudomásul vétetnek s az egyesület tagjainak ezen jegyzőkönyv közzététele útján tudomására hozatnak a végett, hogy a kiknek módjában áll a kérdéses közgyűléseken részt vehessenek.

Böhmerle Károly levele az első alelnök azon kijelentése után hogy más oldalról az ő személyéhez is érkezett annak idejében hasonló figyelmeztetés és arra ő táviratban válaszolt is, szintén tudomásul vétetik.

XIII. A megelőző választmányi ülés óta a következő rendkívüli befizetések történtek:

1. Új készpénzalapítványok: Csákvári gróf Eszterházy Miklós Móriéz 160 frt.

2. A Wagner Károly alapítvány javára adományozott: Fischer-Colbrie Emil egy erdőőr rendbirságából 2 frtot, Földes János

Orosz Istvántól 5 frtot, a szt.-gotthardi erdőgondnokság két erdőőr rendbirságából 1 frt; Márton Sándor főerdész Neuhöfer és fia czég utján szögrakójának 10 eladott példánya után 9 frt 95 krt.

3. Kötvényben tett alapítványok törlesztésére befizettek:

Gábor Sándor 20 frtot; Radu T. Miklós 10 frtot; Lopussny Kornél 10 frtot; Rutska Tivadar 40 frtot és Hubay Zsigmond 50 frtot.

XIV. A következő új tagok vetetnek fel

a) alapító tagul:

Hofmann Brunó m. kir. erdőgyakornok, ajánlja Tomesányi Gusztáv; 160 frt kötvényben:

b) rendes tagokul:

Tripammer Károly urad. erdőgyakornok, ajánlja Odor Ignác; Henrich Viktor jár. főerdész, aj. Tóthi Szabó Sándor; Hetthéssy László jár. főerdész, aj. Csik Imre; Nickinam Rezső erdőgyakornok, aj. Stéger Antal; Zsabka János műszaki díjnok, aj. Tomcsányi Gusztáv; Maschek Ferencz közalap. főerdőőr, aj. Gerő Virgil; Szondy János erdészeti számellenőr, Vohradnyik Vilmos erdőőr, aj. a titkár; Kovács Imre, Maier Béla, Ivátkó Sándor és Lattyák Sándor erdőakadémiai hallgatók és Hänisch-Sienéck Viktor uradalmi igazgató, aj. Vadas Jenő; Remenárik József, Machay Sylveszter, Petzrik Ferencz erdőakadémiai hallgatók és Osztroluczky Géza földbirtokos, aj. Fekete Lajos; Borczun Péter erdőakadémiai hallgató, aj. Szécsy Zsigmond.

XV. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Ghyczy Emil és Kallina Károly választmányi tagok kéretnek fel.

K. m. f.

Horváth Sándor
titkár.

Tisza Lajos
elnök.

Hitelesítésül:

Ghyczy Emil.

Kallina Károly.

Lapszemle.

A mykorhiza gombák befolyása az erdei fák táplálkozására.

A mult évtized közepén azzal a nagy jelentőségű felfedezéssel lepte meg dr. Frank berlini tanár a világot, hogy bizonyos, még meg nem határozott gombáknak a myceliuma a kupacsosok és fenyőfélék családjához tartozó — tehát legfőbb — erdei fáink